

QUADERNS GADESO

ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. N° 70. MAIG 2006 (EXTRA ELECTRÒNIC)

TENDÈNCIES

Qui més qui menys, a un any de les eleccions autonòmiques i municipals, comença a realitzar sondeigs electorals. Amb aquests números, Quaderns Gadeso no pretén fer cap sondeig, sinó simplement reflectir els comportaments electorals dels ciutadans i ciutadanes de les Pitiüses.

De fet, aquest informe no és més que la continuació del publicat al número 32 (febrer 2004) de Quaderns Gadeso, referit al comportament dels ciutadans de les Balears a les eleccions generals, i dels publicats als números 48 (febrer 2005) i 51 (abril 2005), referits respectivament als comportaments electorals de Mallorca i Menorca a les diverses convocatòries autonòmiques. Tal i com es pot comprovar, els comportaments a cadascuna de les illes per l'elecció del seu Consell Insular i, lògicament, del Parlament, són diverses i peculiars. Hem de recordar que al cas de les Pitiüses, a l'espera de l'aprovació d'un nou estatut que preveni un Consell Insular per a la Pitiüsa menor, se li assignen 12 diputats a Eivissa i 1a Formentera.

Al mateix temps, incloem unes taules referides a l'autoposicionament ciutadà i dels votants seguint els models clàssics de identificació política. Finalment, proposam una anàlisi detallada de la participació i del vot consolidat dels dos partits majoritaris, tant en les eleccions generals com en les autonòmiques.

Encara que el present informe no sigui un sondeig electoral, contén la suficient informació per a que els diferents estratègies electorals de cada formació política puguin treure les seves conclusions.

www.gadeso.org

COMPORTAMENTS ELECTORALS (V)

PITIÜSES: ¿CAP A DOS BLOCS?

Si observam l'autoposicionament ciutadà (Taula n°1) es podrà deduir que la ciutadania d'Eivissa es manifesta més "dretana" (3,8%) que el conjunt de Balears (3,2%) i que Formentera (3%). Al mateix temps, sembla que el vot més "centrat" radica a la Pitiüsa menor. Quan parlem de posicionaments ens referim a tots els àmbits de l'acció política (internacional, territorial, social...).

En referència a l'autoposicionament dels votants (Taula n°2), l'elector del PP manifesta un posicionament més cap a la dreta (2.4) que a Formentera

i al conjunt de les Illes (2.7). En general, els votants o simpatitzants dels altres partits es manifesten més centrats a Formentera. En qualsevol cas, els electors del PSOE tenen, com al conjunt de Balears i a l'illa de Menorca un posicionament clar de centre-esquerra, mantenint els votants d'EU una posició més "esquerrana", i els nacionalistes una actitud "centrada", equidistant de l'esquerra i de la dreta.

Els simpatitzants de Els Verds mantenen una posició a Eivissa idèntica al conjunt de les Balears.

	ESQUERRA	CENTRE-ESQUERRA	CENTRE	CENTRE-DRETA	DRETA
EIVISSA	3,4%	23,0%	37,8%	20,9%	3,8%
FORMENTERA	3,5%	23,2%	42,0%	21,1%	3,0%
BALEARS	3,6%	23,7%	39,2%	20,7%	3,2%

Font: Baròmetres Gadeso. Gener-febrer 2006.

	10 - 9	8 - 7	6 - 5	4 - 3	2 - 1
	ESQUERRA	CENTRE-ESQUERRA	CENTRE	CENTRE-DRETA	DRETA
EIVISSA		<ul style="list-style-type: none"> ● PSOE (7,2) ● EU (7,4) 	<ul style="list-style-type: none"> ● EN (5,4) ● Els Verds (6,2) 		<ul style="list-style-type: none"> ● PP (2,4)
FORMENTERA		<ul style="list-style-type: none"> ● PSOE (7,0) ● EU (7,2) 	<ul style="list-style-type: none"> ● EN (5,2) ● Els Verds (5,6) 		<ul style="list-style-type: none"> ● PP (2,7)
BALEARS		<ul style="list-style-type: none"> ● PSOE (7,1) ● EU (7,7) 	<ul style="list-style-type: none"> ● PSM (5,4) ● Els Verds (6,2) 		<ul style="list-style-type: none"> ● PP (2,7)

Font: Baròmetres Gadeso. Gener-febrer 2006.

BIPARTIDISME ASIMÈTRIC

Una simple mirada als resultats electorals que es donen entre el 87 i el 95 permet deduir que es configura a Eivissa el que podríem denominar *bipartidisme asimètric*. És a dir, un centre-dreta amb un vot consolidat entorn el 49% i un PSOE amb un vot consolidat del 31-32% de l'electorat. Els altres partits minoritaris difícilment poden obtenir un escó, donada l'aplicació de la Llei d'Hont, que prima els dos partits majoritaris. En el cas de Formentera, la situació és distinta, ja que es dona una tendència a la concentració del vot mitjançant coalicions, el que possibilita que l'escó de Formentera vagi variant de color polític.

TAULA N.º 3

EIVISSA

	1987		1991		1995	
	% de vot	Escons	% de vot	Escons	% de vot	Escons
CENTRE DRETA	53,4% (AP-PL)	7	49,5% (PP)	7	50,6% (PP)	7
	7,7% (CDS)	1	8,3% (FIEF)	1	4,2% (FIEF)	0
			1,5% (CDS)	0		
CENTRE ESQUERRA	34,7% (PSOE)	4	31,8% (PSOE)	4	28,1% (PSOE)	4
	3,3% (EU)	0	4,7% (EN)	0	6,9% (Verds)	1
			2,5% (EU)	0	6,0% (EU)	0
			0,9% (PUI)	0	1,8% (EN)	0
					0,8% (ERC)	0

FORMENTERA

	1987		1991		1995	
	% de vot	Escons	% de vot	Escons	% de vot	Escons
CENTRE DRETA	39,8% (AP-PL)	0	28,6% (PP)	0	49,4% (AIPF)	1
	14,0% (CDS)	0	29,1% (GUIF)	0		
CENTRE ESQUERRA	45,5% (PSOE)	1	40,4% (PSOE)	1	44,1% (PSOE)	0
			0,4% (AR)	0	4,5% (EU)	0

Fonts: Junta Electoral de les Illes Balears. IBAE.

- A Eivissa, l'any 1995, el **Partit Popular** concentra pràcticament tot el vot de centre-dreta, relativament dispers a les anteriors convocatòries (CDS i FIEF).

- El **PSOE** perd intensitat de vot a partir del seu millor resultat, assolit el 1987 (34,7%). De fet, el seu vot consolidat gira entorn del 31-32%.

- **Esquerra Unida** manifesta una tendència a l'alça que es reflecteix l'any 1995, quan assoleix el 6% dels vots, percentatge insuficient per obtenir un escó, ja que aquest any es presenta una formació de Els Verds, que obté quasi el 7% dels vots, aconseguint un escó.

- El **vot nacionalista** assoleix el seu millor resultat l'any 1991 amb el 4,7% dels sufragis. En canvi, el 1995, entre

EN i **ERC** només aconsegueixen el vot del 2,6% de l'electorat.

- A Formentera el vot es polaritza en dues coalicions, una de centre-dreta i una de centre-esquerra, que alternen la seva preponderància.

COMPOSICIÓ DEL CONSELL			
	1987	1991	1995
CENTRE DRETA	8	8	8
CENTRE ESQUERRA	5	5	5

CONCENTRACIÓ DEL CENTRE-ESQUERRA

Com a conseqüència de l'anàlisi anterior, els distints partits i organitzacions polítiques de centre-esquerra opten per organitzar-se en un pacte pre-electoral que els possibiliti rompre el bipartidisme asimètric, presentant-se sense sigles polítiques. De fet, aquest Pacte aconseguí empatar tècnicament a Eivissa, el que, sumat a l'escó assolit a Formentera, els va permetre governar. Després, l'any 2003, el pacte perd les eleccions i el centre-dreta consolida de nou la seva preponderància tant a Eivissa com a Formentera.

TAULA N.º 4

EIVISSA

	1999		2003	
CENTRE DRETA	Percentatge de vot 47,1% (PP)	Escons 6	Percentatge de vot 50,4% (PP)	Escons 7
CENTRE ESQUERRA	Percentatge de vot 46,3% (PACTE)	Escons 6	Percentatge de vot 37,8% (PACTE)	Escons 5

FORMENTERA

	1999		2003	
CENTRE DRETA	Percentatge de vot 42,8% (AIPF)	Escons 0	Percentatge de vot 53,4% (AIPF)	Escons 1
CENTRE ESQUERRA	Percentatge de vot 56,5% (COP)	Escons 1	Percentatge de vot 42,1% (COP)	Escons 0

Fons: Junta Electoral de les Illes Balears. IBAE.

Una simple observació de la història del vot a les Pitiüses, permet deduir que resulta molt difícil que els partits del centre-esquerra puguin governar si es presenten per separat. En definitiva, el PSOE, essent el partit de referència, únicament té un vot consolidat que difícilment supera el 32-33% de l'electorat. Els altres partits minoritaris difícilment poden obtenir representació parlamentària.

Aquesta situació pareix conduir a la necessitat des del centre-esquerra de presentar-se de manera unida, amb un pacte pre-electoral. Aquest pacte es pot dur a terme de dues maneres: la primera, còpia del pacte del 99, prescindint de totes les sigles dels partits que el conformin; la segona, i sota el paraigües del pacte pre-electoral, incloent totes les sigles dels diferents partits.

Els estratègies de les distintes formacions polítiques, com és lògic, tenen les seves pròpies opinions. Cadascuna de les fórmules tenen els seus avantatges i inconvenients. No obstant, la segona pot tenir més capacitat de recollir vots, especialment dins la ciutadania que vota al PSOE a

les eleccions generals.

Des d'aquesta perspectiva, resulta de màxim interès, tal i com es reflecteix a la quarta pàgina d'aquest informe, analitzar el diferencial de vot socialista entre les eleccions generals i les autonòmiques. Així mateix, també s'han de comparar aquests percentatges amb el nivell de participació a cada convocatòria.

El perfil polític i sociològic del candidat/candidata a la presidència del Consell pot resultar rellevant.

COMPOSICIÓ DEL CONSELL		
	1999	2003
CENTRE DRETA	6	8
CENTRE ESQUERRA	7	5

PARTICIPACIÓ I VOT

Resulta significatiu a l'hora d'avaluar les tendències electorals de les Pitiüses analitzar el nivell de participació dels distints processos electorals, així com el vot consolidat dels dos principals partits de referència (PP i PSOE), tant a les eleccions generals com a les autonòmiques.

Tal i com es pot comprovar, els comportaments electorals a les Pitiüses, tant a nivell de participació com en vot consolidat, mostren característiques específiques i pròpies clarament diferenciades del conjunt de les Illes Balears.

1) Participació: tant a les eleccions generals com a les autonòmiques, el nivell de participació a les Pitiüses és significativament inferior que al conjunt de la nostra comunitat.

Al mateix temps, la participació a les autonòmiques es situa 12 punts per sota que a les generals.

2) Vot consolidat: el Partit Popular mostra un vot consolidat a les generals entorn al 45-46% de l'electorat, amb una tendència a igualar-se al nivell del conjunt de les Balears. El seu millor resultat el trobam l'any 2000, quan el PP obté majoria absoluta a nivell estatal. En referència als comicis autonòmics, el vot consolidat del PP oscil·la entre el 49 i el 50%, percentatge sensiblement superior que el que es dona al conjunt de la nostra comunitat.

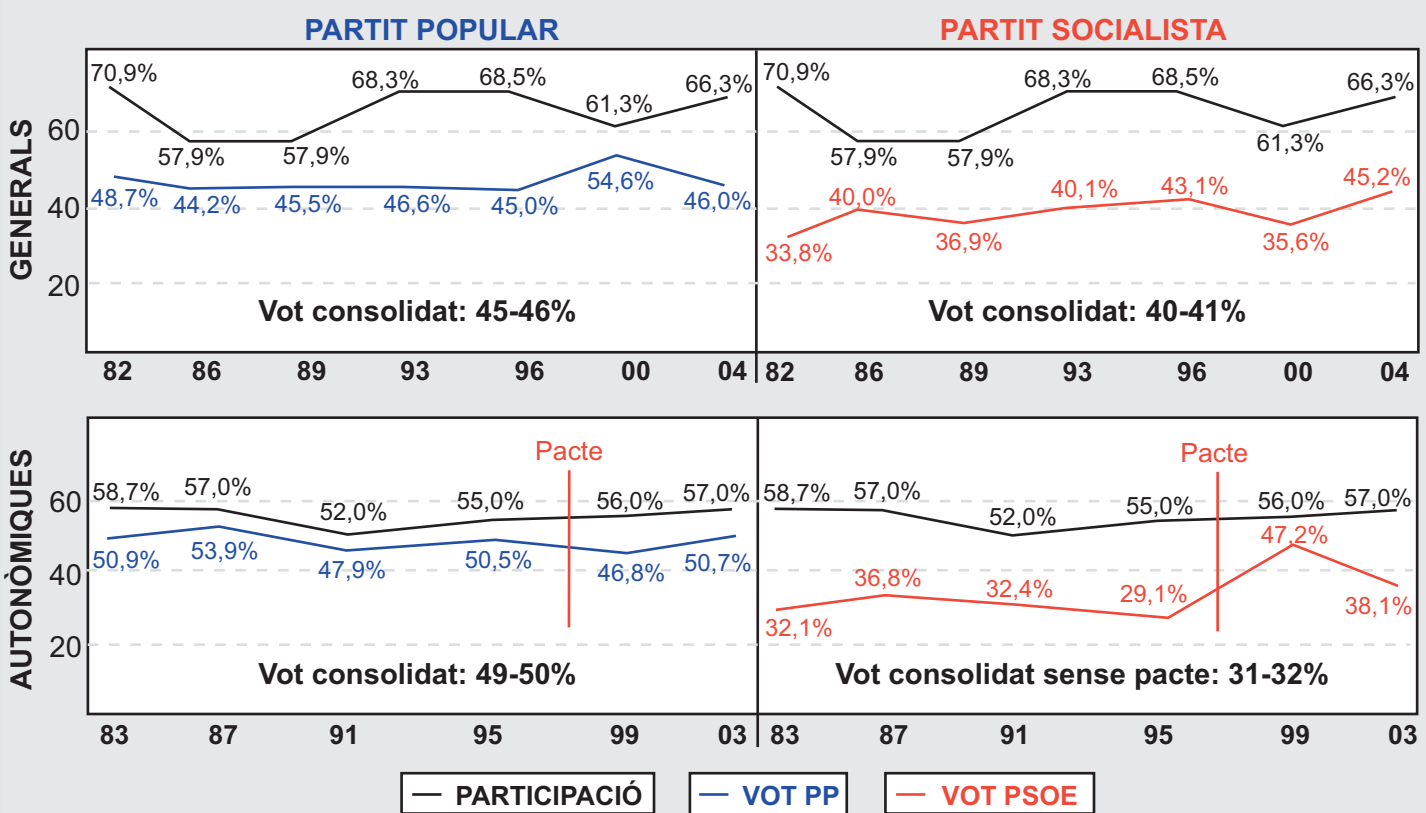
El Partit Socialista manifesta a les convocatòries generals un vot consolidat entorn al 40-41%, que és sensiblement

superior al pes electoral dels socialistes al conjunt de les Illes Balears. Si ens referim a les eleccions autonòmiques, el vot consolidat socialista oscil·la entorn el 31-32%, essent aquesta xifra superior al conjunt autonòmic.

3) Conseqüències: a les autonòmiques amb participació baixa els populars tenen un vot consolidat molt estable i superior al percentatge de vot que assoleixen a les generals.

Al contrari, el PSOE aconsegueix a les autonòmiques amb baixa participació un vot consolidat quasi 10 punts inferior que el que obté a les eleccions generals. Aquesta dada pareix significar que a les eleccions generals es produeix l'efecte del vot útil del centre-esquerra cap al PSOE. En canvi, a les autonòmiques sembla que no tots els votants socialistes a les generals voten al PSOE a les autonòmiques, anant part d'aquests vots a l'abstenció i una altra, menys significativa, a altres partits del ventall centre-esquerrà.

TAULA N° 5 TENDÈNCIES ELECTORALS DELS DOS PRINCIPALS PARTITS

Fonts: Junta Electoral de les Illes Balears. IBAE.

Fundació GADESO: C/Ter n°14 1er. Palma de Mallorca - 07009
 TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042.
 E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

PÀGINA WEB: www.gadeso.org

